

Copyright: www.kinoloska.com

KINOLOŠKA SEKCIJA FAKULTETA VETERINARSKE
MEDICINE

SEMINARSKI RAD

- KINOLOGIJA -

TEMA: SRPSKI TROBOJNI GONIČ

Student: Zoran Jončić
Broj indeksa: 2005/138

KRATAK ISTORIJAT O POREKLU RASE I PREDLOGU STANDARDA

Ova rasa goniča istog je porekla kao i ostali goniči na Balkanu. Boje dlake kod ovog goniča naveo je i Laska u svojoj studiji o goničima 1905. Dugo je u kinološkim krugovima bila prisutna dilema da li je reč o samostalnoj rasi ili je to „trobojni balkanski gonič“?

Komisija za autohtone pse KU FNRJ (Kinološko udruženje FNRJ) na sastanku 13.08.1955. odlučuje da se mora napisati standard za ovog goniča pod nazivom „balkanski trobojni gonič“. Izrada standarda poverena je inž. Ljubi Obradoviću i Miloradu Mijatoviću.

U časopisu Lovački list 1957. član ove komisije Milorad Mijatović objavljuje članak pod naslovom „Trobojni balkanac ili trobojni gonič“. Uz to autor daje i predloženi standard, odnosno tekst koji su oni prosledili Kinološkom savezu (nije navedeno kome savezu). Pošto taj tekst do sada nije bio poznat širokoj čitalaškoj publici interesantno ga je pročitati u integralnom obliku.

Opšti izgled: Najčešće kvadratnog izgleda, snažne i skladne građe tela, srednje veličine. Glava: Srednje veličine (dužina od potiljne kosti do vrha njuške 18-22 cm), sa širokim čelom, nešto izraženom potiljnom košću, sa neznatnim prelomom između nosnika i čela. U celini, glava se od čela postepeno sužava prema vrhu njuške. Nosnice razvijene, usne osrednje razvijene. Uši osrednje,

zaokružene i uz glavu priljubljene. Zubalo potpuno i makazasto, očnjaci dobro razvijeni.

Oči: Tamne ili smeđe, umiljata i plemenita pogleda.

Vrat: Snažan i nešto kraći, postepeno se širi prema grudima, nema podgrušnjaka.

Prednji deo: Plećke kose, mišićave i dobro vezane za grudni koš, laktovi ne smeju biti iskrivljeni. Podlaktica prava i čvrsta, zglob malo primetan, došaplje široko i pravo. Šape snažne, okrugle i izbačene, prsti, skupljeni, nokti jaki i savijeni.

Grudi: Izrazito duboke i široke; leđa nešto kraća, mišićava, prava; trbuh nešto uvučen.

Sapi: Sapi kose; rep osrednje usađen, dovoljno dug (do skočnog zglavka), postepeno se od korena prema vrhu sužava i pravilno nošen.

Zadnji deo: Butine mišićave, sa nešto приметnim lukovima i izraženim skočnim zglobom; došaplje gotovo okomito.

Dlakavost: Dlaka gusta, sjajna, kratka i sa podlakom, a u planinskim predelima može da bude i nešto duža.

Boja: Preovlađuje crni plašt koji se proteže od polovine glave, preko vrata, leđa i dela repa, sa žutocrvenom ili plamenocrvenom bojom koja se provlači oko očiju sa unutrašnje strane i po ivicama ušiju, plečkama i leđima, trbuhu i polovini butova do ispod skočnih zglobova i sa belom bojom koja je redovno preko nosa (bela lisa), ispod vrata, na prsima, prednjim i zadnjim šapama i vrhu repa.

Visina: Od 45-55 cm. Psi u tipično planinskim predelima obično su nešto veći i teži.

Mane: Hrtovski izgled sa nadignutim ušima (rogoušast), zbog slabe ishrane česte su pojave rahitičnosti i kržljivosti. Debeo i uvrnut rep odaje križanca sa ovčarom.

Posle stvaranja predloga standarda rad na standardizaciji trobojnog goniča dobio je sasvim ozbiljan tok, a i postojala je rešenost Kinološkog saveza da se ova rasa zvanično prizna. Pored ocenjivanja pasa na smotrama i traženje tipa psa koji najviše odgovara predlogu standarda trebalo je prezentirati ove pse. Na taj način bi se i šira javnost upoznala sa novom rasom. Iskorišćena je prilika da se tokom održavanja 2. Međunarodne izložbe pasa svih rasa u Beogradu 7. i 8. juna 1958. prikažu trobojni goniči.

Privedene pse pregledala je Komisija za autohtone pse u sastavu: dr. Emanuil Lapčević, inž. Ljubo Obradović i Krešimir Došen. Imenovana Komisija prihvatila je predloženi standard tako da je trobojni gonič postao u Jugoslaviji priznata autohtona rasa pasa.

Posle usvajanja standarda od strane Komisije, koja je pregledala pse u Beogradu, rasa je morala biti zvanično potvrđena i od strane Plenuma JKS-a. To

je urađeno na 5. Plenumu održanom 12.10.1958. u Beogradu. U literaturi nije naveden prihvećeni test standarda, već samo da je od tada ova rasa zvanično priznata u Jugoslaviji.

Posle toga standard je trebalo proslediti FCI-u, što je i učinjeno, istina ne zna se kada, ali iznenađuje činjenica da je 25.07.1961. FCI pod brojem 229 objavio standard jugoslovenskog trobojnog goniča na francuskom jeziku. Taj tekst se razlikuje od onog usvojenog 1958. od strane Komisije, ali je istovetan tekstu na srpskom, za koga ne postoji podatak kada ga je i ko uradio. Zbog čega je izmenjen standard rase koja je tek priznata ? Tek, 1961. pojavljuje se novi tekst standarda ove rase koji je bio osnova za sve kasnije standarde.

Već pomenuta zootehnička studija (Urošević i saradnici 1988.) obuhvatila je 302 Jugoslovenska trobojna goniča sa teritoje Srbije u periodu od 10 godina unazad. Od tog broja bilo je 175 mužijaka i 127 ženki.

U ispitivanom uzorku mužijaka prosečne visine grebena bila je 51,1 cm uz veoma širok interval varijacija čiji minimum iznosi 45 cm, a maksimum 60 cm. Prosečna vrednost za dužinu tela mužijaka bila je 56,2 cm uz minimalnu vrednost od 50 cm i maksimum 63 cm. Obim grudnog koša, u proseku, iznosio je 60,7 cm a interval variranja 51 do 74 cm. Utvrđena je prosečna dužina glave mužijaka od 22.5 cm. Najkraća glava bila je 20 cm, a najduža 26 cm.

Posmatrajući odnose pojedinih eksterijernih mera prema visini grebena dobijaju se sledeće relacije:

- a) dužina tela je za 9,98% veća od visine grebena
- b) obim grudnog koša je za 18,79% veći od visine grebena
- c) dužina glave predstavlja 44,03% visine grebena.

Ispitivanja su obuhvatila i 127 ženki jugoslovenskog trobojnog goniča. U posmatrnom uzorku samo jedna ženka nije imala minimalnu visinu, a

nije zabeležen niti jedan slučaj da je visina grebena ženke bila na gornjoj granici propisanoj standardom. Dužina trupa bila je za 10,49% veća od visine grebena. Propisani interval za dužinu glave iznosi 20-24 cm. Ženke obuhvaćene istraživanjem imale su dužinu glave od 18 do 24 cm. Dužina glave predstavljala je 44,24% visine grebena. Standard ne propisuje odnos visine grebena i obima grudnog koša. Ovim ispitivanjem utvrđeno je da je obim grudnog koša za 19,75% veći od visine grebena.

Interval variranja visine grebena, relativno, bio je širok. Međutim većina ženki (83,46%) ima visinu grebena u granicama od 46 cm do 50 cm.

Na osnovu te zootehničke studije tadašnja Komisija za autohtone pse uradila je predlog novog standarda jugoslovenskog trobojnog goniča usaglašenog sa modelom standarda propisanim od strane FCI 1987. Put ovog standarda bio je istovetan kao i za balkanskog (srpskog) goniča.

Ovaj standard nije obuhvatio oblik trobojnog goniča koji se sve češće viđa na terenima Istočne Srbije, a lovci koji ga rado koriste u lovu obično kažu: „Od kad znam za sebe znam i za ovakve pse“. Očigledno je reč o varijetetu jugoslovenskog trobojnog goniča koga treba studioznije ustražiti. U čemu je specifičnost ovog varijeteta? Reč je samo o jednom obliku obojenosti, naime umesto uobičajene crne boje javlja se boja čokolade, svetlije ili tamnije izražen. Lovci ovakve pse nazivaju „čokoladni“ što najjasnije kazuje kakva je razlika između standardizovanog oblika jugoslovenskog trobojnog goniča i ovog varijeteta koji očekuje detaljnija očekivanja.

. Tokom 1946. je diskutovano da li je ovo samostalna rasa ili je reč samo o varijetetu srpskog goniča. Zaključeno je da se radi o posebnoj rasi i napravljen je prvi standard.

Prvi standard trobojnog goniča glasi;

OPŠTI IZGLED: Srednje veliki, snažnog, temperamentan, živahan i energičan.

ZNAČAJNE PROPORCIJE: Dužina tela, mereno od vrha grudne kosti do sedne kvrge, prevazilazi visinu grebena za oko 10%.

Dužina glave iznosi 45% visine grebena.

KARAKTER: Privržen, ljubak, živahan, pouzdan, veoma izdrživ.

GLAVA: Duguljasta i uska. Gornje linije lobanje i njuške međusobno su divergentne.

GORNJUI DEO GLAVE

LOBANJA: Posmatrano od napred i sa strane blago zaobljena. Čeona brzda izražena. Potiljna kvrga slabo razvijena. Rastojanje između korena ušiju odgovara dužini o stopa do potiljne kvrge. Nadočni lukovi slabo izraženi.

STOP: Slabo izražen.

NOSNA PEČURKA: Dobro razvijena, uvek crna.

NJUŠKA: Klinasta. Kraća je od lobanje. Poželjan odnos dužine njuške i lobanje je 8.5:10. Kontinuirano se sužava od stopa do nosne pečurke. Nosnik je ravan. Postrane linije njuške međusobno streme jedna ka drugoj (konvergentne).

USNE: Tanke, dobro prilježne, srednje razvijene, prilično kratke i na kraju njuške zaobljene. Rub usana mora biti crn. Gornje usne blago pokrivaju donje. Ugao usana nije opušten.

VILICE-ZUBI: Snažne vilice sa pravilnim i potpunim makazastim zubalom.

Dozvoljeno je klješasto zubalo.

OBRAZI: Ravni.

OČI: Bademaste do gotovo ovalne, srednje velike, blago koso postavljene.

Rub očnih kapaka mora biti tamno pigmentisan (preventivno crno).

Boja očiju po mogućstvu tamna.

UŠI: Visoko usađene, srednje duge i široke, dobro prilježu na obraze. Viseće, srednje širine. Vrh uva je blago ovalan. Pre su tanke nego debele.

VRAT: Snažan, približno iste dužine kao glava. Gornja linija je blago zaobljena. Sa horizontalom vrata zaklapa ugao od 45 do 50 stepeni.

TELO: Pravougaono. Dužina je za oko 10% veća od visine grebena.

GORNJA LINIJA: Ravna.

GREBEN: Slabo uzražen.

LEDA: Dobro mišićava, ravna, snažna, duga.

SLABINE: Dobro mišićave, približno iste dužine kao sapi.

SAPI: Blago kose, prema horizontali zaklapaju ugao od 20 do 25 stepeni, široke, dobro mišićave.

GRUDI: Snažne, dubina im je približno 50% visine grebena. Obim grudi je za 20% veći od visine grebena.

DONJA LINIJA I STOMAK: Zaobljeni vrh grudne kosti je neupadljivo istaknut.

REP: Produžava liniju sapi. Snažan u korenu i sužava se ka vrhu. Dopire do skočnog zgloba. Blago na gore povijen, nošen ispod ledjne linije. Dobro odlakan.

EKSTREMITETI PREDNJI NOGE UOPŠTENOM: Snažne, ravne, dobro mišićave. Prednje noge paralelno su postavljene.

LOPATICA: Približno iste dužine kao i nadlaktica, mišićava, snažna, dobro povezana sa telom. Sa horizontalom zaklapa ugao od 45 do 50 stepeni.

NADLAKTICA: Dobro uz telo priležuća, snažna, mišićava, približno iste dužine kao lopatica. Sa horizontalom zaklapa ugao od 45 do 55 stepeni.

LAKAT: Dobro prileže uz telo, čvrst. Rastojane od zemlje do lakta približno je 50% visine grebena.

PODLAKTICA: Ravna, jaka, dobro mišićava.

ŠAPLJE: Čvrsto.

DOŠAPLJE: Snažno, blago iskošeno, do 15 stepeni prema vertikali.

ŠAPE: Mačije, sa snažnim, usko međusobno priležućim prstima. Otporni nokti prvenstveno tamno obojeni. Tamno obojeni jastučići dobro su razvijeni.

ZADNJE NOGE

UOPŠTENOM: Snažne, ravne, dobro mišićave, paralelne su.

BUTINA: Snažna, dobro mišićava, ravna.

DOŠAPLJE: Puno snage, gotovo vertikalno pšostavljeno.

ŠAPE: Nešto duže od prednjih. Jaki prsti međusobno dobro priležu. Snažni nokti su crni. Tamno obojeni jastučići su otporni i elastični.

KRETANJE: Dug i energičan korak, dobro osvaja prostor. Poželjno kretanje je slobodan, pravilan i harmoničan kas bez vertikalnog uvijanja leđa.

KOŽA: Elastična, dobro pigmentisana, dobro naležuća uz telo.

ODLAKANOST

DLAKA: Jratka, bujna, sjajna, nešto deblja, dobro plegla po celom telu. Podlaka je prilično dobro razvijena. Na zadnjim rubovima butina i donjoj strani repa dlaka je neznatno duža.

BOJA: Osnovna boja je zasićeno crvena ili lisičije crvena sa crnim plaštom ili sedlom. Crna boja može da dopire do glave i tada na slepoočnicama pravi crne oznake. Na grudima je dozvoljena belina koja se

može protezati unazad do kraja grudne kosti kao i na stomak i unutrašnje strane zadnjih nogu. Donje polovine nogu kao i vrh repa mogu biti beli. Beline ne treba da zauzimaju više od 1/3 površine tela.

VELIČINA

VISINA GREBENA

Mužjaci 45-55 cm. Idealno 51 cm,

Ženke 44-54 cm. Idealno 49 cm.

GREŠKE

Svako odstupanje od navedenog mora se smatrati greškom čija procena stoji u tačnom odnosu stepena izraženosti.

ISKLUČUJUĆE GREŠKE

Agresivnost ili plašljivost

Predgriz ili podgriz

Nedostatak zuba. Manjak 2 x P1 se toleriše

Staklaste oči

Predugo telo

Zavijen rep, visoko ili sabljasto iznad leđa nošen rep. Udičast rep.

Prostrano nošen rep

Prskavost belih oznaka

Ako bela boja zauzima više od 1/3 površine tela

Prisustvo četvrte boje

Ispod ili iznad visine

N.B. Mužjaci moraju imati dva normalno razvijena i u skrotum spuštena testisa.